

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhia:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătinindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ură 6 cr. a treia-ură 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la Tipografia, soc. pe acțiun

Revoluția maghiară
și maghiarizarea.

Ferbe căzanul Ungariei și cel mai maghiar popor al țării se revoltă contra stăpânirii maghiare și contra ordinii publice, reprezentată pretutindenea de autorități maghiare. A curs deja sânge de Maghiar, case au fost aprinse și s'au făcut omoruri și jafuri.

După „revoluția dela Parcăreni“, înscenată ca un joc de carnaval, în conținutul loialității poporului nostru, eată că a urmat o adevărată revoluție, cu foc și cu sânge. În locul „revoluției valahe“, anunțată cu mare alaiu patriotic în toate gazetele ungurești, a urmat *revoluția maghiară* care nu mai e o înscenare tendențioasă a unor sbiri secreți ai guvernului, ci erupție a faptelor reale, nemulțumiri profunde ce s'au gădit în toate straturile poporului rural.

Cine a făcut revoluțiunea?

Se zice de comun: *socialiștii*! Dar nu e așa. Poporul acela maghiar, care astăzi a erupit în acte revoluționare, a auzit și el ceva de socialism și socialism, pronunțat și el unele fraze de colorit socialistului internațional, de fapt însă el nu este socialist. Este un popor oprimat, apăsător de biruri grele, bătut de soarte și de guvernământul liberal, un popor nemulțumit și disperat, dar nu socialist.

Di *Iașa Tomici*, un Sărb distins, arată foarte bine cauzele acestei nemulțumiri, care nu datează de ieri-astăzi, și ne dovedește în broșura sa „*Das Bauernproletariat in Ungarn*“, că nu sunt socialiste mișcările ce s'au produs în sinul țării noastre din Ungaria. Începem azi a publica în resumat studiul d-lui *Iașa Tomici*, și cetitorii vor vedea, că socialismul, a spoit numai puțin aceste mișcări, le-a dat mai mult un prilej și poate le-a accelerat mersul, de fapt însă ele provin pur și simplu din marea nemulțumire, ce a cuprins întreaga populațiune a acestei țări.

Stările economice agrare au ajuns de nesuferit. Poporul este exploatat într-un mod nemilos de toți și de toate. Dările s'au înmulțit, venitele au scăzut, jidovismul a cucerit toate ramurile vieții economice și le exploatează, sub tutela guvernului și cu privilegiu special, în favoarea exclusivă al se.

De altă parte statul nici habar n'a avut de aceste mase mari ale populațiunii, cari totuși ele sunt țara țării. Pentru că ori-cât de ignorante și sărace, ele dau conținutul armatei și ele muncesc pământul. Ele singure, așa zicând își dau sângele pentru țeară.

Guvernele „liberale“ însă au nesocotit consecutiv aceste mase. Preocupări numai de existența proprie și de șovinismul de rasă, toți ministrii maghiari și toți politicienii unguri au urmărit numai două scopuri: *maghiarizarea și puterea*. Ei au fost toți șoviniști și dornici de domnie, de stăpânire. Au favorizat deci pe cei ce i-au ajutat în acest scop dublu: pe Jidovi, bancheri, fabricanți, etc.; au favorizat pe funcționari considerați ca slujitori ai guvernelor și pioneri ai maghiarizării, și au favorizat pe toți negații și transfugii din tabera naționalităților, cari s'au pus în serviciul țintei lor.

Țărani? Au rămas desconsiderați. Interesele lor speciale nu existau, nu puteau să existe, căci nu conveniau nici cu ale funcționarilor, nici cu ale marilor proprietari, nici cu ale Jidanilor exploatare. Ear' când veniau alegerile, pe cei cu drept de vot li cumpărau cu câte-o sumă de bani. Cassa partidului „liberal“ putea suporta aceste mici jertfe, căci bancherii jidani, fabricanții de spirit și de căte toate, dădeau bucuroși câteva mii pentru câte un titlu de „nemeș“, ori chiar și din recunoștință pentru protecția, ce guvernul le da în afacerile lor de comerț, în exploatarea populațiunii rurale.

Mai e deci mirare, dacă acum poporul exploatat și adus la sapă de lemn,

lipsit de pâine, și lipsit chiar de o brează de pământ, din care se-și muncească pâinea, — nu mai poate suferi și erupe în revoltă? — Nu! Mirare, că a putut răbda atâta timp.

De aceea, nouă ni-e milă acum de poporul sârmă, care a ajuns în fața puștilor fiilor sei proprii, expus morții, dacă nu tace și răbdă, dar' nu vom învinovăți pe acest popor, care destul a răbdat. În fine și răbdarea își are marginile sale.

Învinovățim însă guvernul! Învinovățim acel miserabil sistem, care s'a practicat de 30 ani încoace de toate guvernele liberale, până azi. Ele, guvernele, au făcut această revoluțiune, care nu se va sfârși așa ușor precum se crede. Nemulțumirea e cu mult mai profundă, cauzele ei cu mult mai adânci și mai vechi, disperarea cu mult mai mare, decât ca să poată fi sufocată cu forța brachială.

Dacă e să se facă ceva real și sănătos, trebuie început de sus. Trebuie căutată cauza ultimă, și aceea e sus la guvern, e în sistemul acela funest, care umbă pe sus după fațomăa maghiarizării, și nu vede ce e în jurul se. Trebuie delăturat odată sistemul, care a produs răul, pentru a se putea sana și repara ce s'a înrăutățit.

Trebuie încetat cu *maghiarizarea*, care singură a preocupat acest sistem, și singură a exhauriat toată activitatea lui. S'a urmat un scop nebun și lui s'a jertfit totul. Acum în loc ca ei să fi ajuns vre-un rezultat, eată că trebuie să puște în conștientul lor propriu, pentru-ca să restabilească „ordinea publică“.

Cruntă expiare, prin sânge maghiar, a crimei maghiarizării, comisă sistematic de atâta timp!

Oare vor înțelege ministrii maghiari acest lucru? Ne îndoiim. Deși li-am spus-o destul, și li-o spun și alții. Eată ce scria deunăzi *Reichswehr*:

„Ungaria se falește a fi un stat național. Maghiarizarea tuturor celorlalte naționalități e privită, ca antisepticul tuturor primejdiilor naționale și sociale. Deținătorii puterii din Ungaria nu gândesc însă, că zidul rămâne același, chiar și când e spoit cu altă culoare? Și astfel zugravii maghiarizării tot spoiesc zidurile, columnele și petrele din corn cu aceeași farbă a unității maghiare. În graba lucrului ei însă nu aude, că zidirea trosnește și creapă. Se fac spărturi și găuri, ei însă nu le văd. Sus, de pe scară, ei își întind spoitoarele în ciubărul cu farba maghiară, și nu observă, că scara începe a se clătina. Și pe când ei spoiesc în „ungurește“ pe celelalte naționalități, ei își lasă propriul lor popor, pe țărani veritabili maghiari de pe Alföld, să se refugieze în brațele socialismului, spre a scăpa de exploatarea propriilor sei conșanționali...“

Sibiu, 18 Februarie s.

Consumatum est. Proiectul de lege despre maghiarizarea numelor a fost nu numai sancționat de M. Sa Monarhul, ci s'a și publicat ieri în foaia oficială din Budapesta.

Pentru aceea însă totuși nu vom peri. Români suntem în putere, și Români n'au veci nu pier!

Din Bucovina. La 15 Februarie n. s'a ținut adunarea alegătorilor țărani români, în Câmpulung, la care a luat parte deputatul Dr. G. Popovici. Adunarea — serie „Patria“ — a fost cercetată de aproape 1000 țărani din toate comunele districtului. Galeria era ocupată de o cunună frumoasă de dame. Adunarea a fost prezidată de protopopul Balmoș, care a salutat călduros în numele adunării pe Dr. Popovici.

A urmat apoi discursul-dare de seamă al Drului Popovici, schițând situația politică și raportând despre activitatea clubului român din parlament. Mai departe amintește volnicile recente din districtul Câmpulungului, exprimându-și speranța, că noul president al țării va delătura abuzurile și atacurile față de autonomia comunală și libertatea electo-

rală, desvoaltă apoi programul seu a grar referitor la îmbunătățirea stărei economice a țărânelor.

Adunarea votează în mijlocul unui entuziasm nedescrisibil Drului Popovici încredere și mulțumire. Mai mulți țărani cer cuvântul, propunând diferite rezoluțiuni mai ales economice, între altele cer ca linia ferată proiectată la Valea-Patrui să nu treacă prin comună, ci de-alungul malului fluvialui Mo'dovei și aduc plângeri asupra direcțiilor districtuale. Adunarea s'a închis la orele 5 în cea mai exemplară ordine și între strigătele puternice de „Trăiască deputatul nostru Dr. Popovici“. Din mai multe părți ale Bucovinei au sosit numeroase telegramme de aderență.

Contra maghiarizării. *Deut. Wochenblatt*, din Berlin, o revistă foarte compentată și de autoritate, publică un articol contra Maghiarilor și a guvernului Bánffy. Sub titlul: „Regele nu face politică“ — cuvinte pronunțate de Bánffy către deputațiunea sâsească a femeilor — articolul combate noua doctrină a guvernului ungureș și întreg sistemul de maghiarizare. Este cu atât mai important acest articol, că autorul lui, Dr. Arendt, deputat în reichstag și bărbat de mare autoritate în cercurile conservative din Berlin, lăuda mult pe Unguri din prilejul mileniului.

Maghiarizarea din oficiu. Am dovedit prin act oficial, cel al faimosului *Sipos Orbán*, că maghiarizarea numelor se impune funcționarilor din oficiu. Actul publicat de noi a resbătut până în Viena, unde îl publică „*Reichswehr*“ drept desmărire a răspunsului ce ministrul Dániel a dat la interpelarea deputatului sas, *Oscar Melst*.

Acum o nouă dovadă. La viceșpanul din Sibiu — i-se scrie lui „*Kronstädter Zeitung*“ — a sosit un ordin dela ministrul Perczel, prin care este provocat să iee măsuri, ca funcționarii comitatului să-și *maghiarizeze numele*.

Guvernul crede poate, că astfel va umplea golul lăsat de acei Maghiari, pe care-i împușcă acum pe pusta Ungariei.

Echouri din Viena.

— Voci din presă. —

Ziarele vieneze se ocupă și ele de noile simptome ale stărilor din Ungaria, și sunt unanime într-o condamnare pe Bánffy și întreg sistemul „liberal“.

Eată unele voci de presă:

Ostdeutsche Rundschau scrie astfel:

„Unul dintre cei mai mărginiți oameni pe largul rotogol al pământului este prim-ministrul Ungariei, baronul Bánffy; un adevărat tip al celui gentry de comitat, așa frumos descris de Böjvös în „*Notarul satului*“.

„El a ajuns morocos și pună pe Români, Sârbi, Croați și Slovaci, ba chiar și pe răbdurii *Sași* din Ardeal, într-o stare de amărăciune, cum n'a mai fost de pe vremea lui Kossuth. Acum mai are și o revoluțiune în ținuturi curat maghiare, pentru-ca șovinismul seu nu l'a lăsat timp să se mai ocupe și de lipsele economice ale poporului.

„Dacă ar înțelege, cel puțin, guvernul maghiar, că la combaterea socialismului maghiar are lipsă de ajutorul naționalităților. Atunci poate totul s'ar face bine“.

Reichswehr zice: „Ungaria era propusă până acum ca o țeară de model; dacă noi suferim de necazuri naționale, acolo se părea totul în liniște; dacă pe noi ne amenințau aparițiuni socialiste, acolo se părea că domnesc stări suportabile. Mult timp lumea a crezut și mai că a admirat liberalismul din Ungaria, căruia îi succed stări misunătoare. Erău minunății, dar' de un fel propriu.

Încet pe încet vâul s'a rupt. Între naționalitățile d'n Ungaria ferbe de mult și mișcarea naționalităților a luat acum forme concrete.

De altă parte chestiunea muncitorilor de câmp, vădită până acum numai în incidente locale, a cuprins și a pus în ferbere întreg șesul Ungariei. Ungaria stă în pragul unei revoluții agrare“.

Deutsche Zeitung scrie despre revolta socialistă sub titlul „*Căderea lui Bánffy*“.

Ziarul național german zice: „Kálnoky a murit, ear' Bánffy, care l'a răsturnat, a ajuns departe. Barbaria guvernământului seu reamintește timpurile cele mai bune ale domniei Turcilor în Ungaria. Dacă nici „succesele“ de acum ale domniei de forță brută a nenorocitului om nu-l vor răsturna, atunci să desminte cuvântul scripturei, care zice, că colosul cu cap de fer și mâni de aramă — are picioare de lut.

Atunci Ungaria va fi guvernată — la ruină“.

După-ace raportează despre revoaltă „D. Z.“ zice:

„Așa își găsește țeara regele, care sosește tocmai acum în Budapesta pentru un timp mai îndelungat. O serie de scandale este aceasta domnie a lui Bánffy.“

Deutsches Volksblatt comentează mărturisirile lui Rohonczy și califica fuga lui Bánffy și tăcerea lui în fața desvărilor, drept lășitate.

La salarisarea preoților.

— Cuvântul unui preot ortodox. —

Bănat, 15 Febr. n.

Așteptam ca în fața loviturii grele, ce ni-se pregătește acum din partea guvernului, să-și ridice vocea cineva dintre cei mai competenți, ca mine. Dar' văzând că nimic nu se face, îmi iau voe a nu tăce.

În proiectul de lege se spune, că preoții calificați cu 8 clase au să primească ajutor de întregire până la 800 fl. eventual 600 fl., ear' ceilalți preoți fără 8 clase, numai 400 fl. eventual 300 fl.

Noi însă știm, că după *statutul organic* preoții cu 8 clase au dreptul a recurge la parohii de I-a clasă, cari după regulament au un venit anual de cel puțin 800 fl.

Așadar preoții cu 8 clase sunt deja asigurați și nu au trebuință de ajutor. Numai ar fi bine, ca parochiile să se califice acum de nou, după-cum se află astăzi; ear' la candidarea pentru parohii de I-a clasă să aibă dreptul exclusiv numai cei cu 8 clase.

Preoții fără 8 clase, cari au să primească 400 fl. eventual 300 fl., nu au decât să facă coștincioș conscrierea venitelor, și vor vedea că nu au trebuință de ajutor.

Eu cred, că nu există parohie în Bănat, — căci suferințele fraților preoți din Ardeal nu ne sunt cunoscute, — care să nu aibă venit de 3—400 fl.

Să luăm spre exemplu parochia *Plavișevita*, care e cea mai săracă în graniță și încă are un venit de 300 fl. socotit coștincioș după însemnările ce au făcut în decurs de 3 ani, și dacă e preotul harnic nu are decât să se pună în înțelegere cu comuna și se va completa la timpul seu suma de 400 fl. Aici aș face o propunere Venerabilului Consistor, că după-ace s'a făcut calificația parochiilor și ar fi comune cari absolut nu sunt în stare a arăta venitul de 400 fl., să dea ajutor din venitul sesiunilor cari sunt sub administrarea V. Consistor sau din alte venit.

Cualificarea parochiilor e imperativă. Eu cunosc parochii cari sunt sub clasă și merită, dacă s'ar califica acum, să fie de a 2-a clasă.

Preoții din graniță ar face bine, dacă acum când decurg sinoadele parochiale și-ar conscrie venitele, și dacă nu ajung la suma recerută să se pună în înțelegere cu sinodul și leafa de învoială (cultul) să se ridice cu atâta, cât trebuie completată suma.

Cred că nu va fi preot, care să se vândă pentru 20—50 fl.

Cum au trăit moși și strămoși noștri în alte împrejurări, cred că nici noi nu vom peri, numai dacă vom fi oameni, preoți adevărați, și nu năimiți.

În fine ar fi bine și consult, ca noi să ne adunăm în *adunări protopresbiteriale*.

rale, să protestăm contra ingerinței statului, și acolo să ne regulăm afacerile, că acest proiect *vatămă statul organic*, fiindcă în statut e cuprinsă deja salarisarea tocmai așa cum o vrea guvernul.

Acest proiect, după-cum singuri ei o mărturisesc, nu-i părintească îngrijire, ci „*lăcat de îngrădire împrejurul buzelor*“ și *venare de cei slabi de suflet și îndolnici*.

La lucru deci până e ziua, ca să nu ne cuprindă întunerecul. Credință și speranță să avem, că Domnul ne va mântui.

Dunărițul.

Proletariatul țărănesc.

— Din broșura: „Das Bauernproletariat in Ungarn“ —

de

Iașa Tomici.

I.

Se vorbește la noi mult de socialism agrar. Dar' nici-cum nu e dovedit, că proletarii noștri țărani ar fi devotați socialismului. Încercarea de a declara pe acești oameni ca aderanți ai unei partide politice ori economice, e greșită. Legătura, care împreună pe țărani noștri proletari este următoarea: *nemulțumirea cu stările actuale, convingerea, că sub actualele împrejurări nu mai pot exista și, în sfârșit, simțământul solidarității de interese*. Legătura aceasta, adevărat, e puternică, e indisolubilă, nu e însă un principiu politic comun. E greu a determina conținutul unui cazan, în care totul ferbe cu clocot. Dacă ne orientăm însă după ceea-ce ese din când în când la suprafața cazanului, putem zice, că mișcarea numită se va desvâli, în cele din urmă, ca o *mișcare socialistă*, — deocamdată însă nu e. Acela cari vorbește *deja* despre *țărani socialiști*, s'au cam grăbit puțin. Calculul lor însă e foarte probabil, el se va dovedi însă numai în viitor. Noi, în Ungaria, nu avem încă socialism țărănesc, ci proletariat țărănesc.

Din ce elemente se compune acest proletariat?

Avem înainte de toate zilerii, cari n'au nici curte, nici casă, ci numai sapă și seceră, și trăiesc de pe o zi pe alta, numai din ce-și câștigă cu palma.

Apoi avem mici țărani, cu curte și casă, cari însă sunt așa de înglodăți în datorie, încât nici țigla de pe casă nu mai e a lor.

Aceștia sunt cei mai săraci dintre săraci. Zilele independenței lor economice sunt numărate. Când după seceriș, își plătesc dările și datoritiile, nu le mai rămâne nimic, nici atâta cât unui ziler. Când vine primăvara ei își lucră, hămăzând, locurile, ale căror fructe le înghite de nou datoria.

La proletariat aparțin și aceia, cari stau între zileri, și între mici moșieri îndatorați și cari lucră moșiile altora după tocmală.

Toți aceștia sbiară după o îmbunătățire a stărilor de azi și sunt pătura de credință, că o schimbare trebuie să urmeze.

După număr proletariatul nostru e mult mai înegrozitor de cum s'ar crede.

După numărulotarea cea mai nouă (1890) erau în Ungaria proprie 1,600.000 proprietari de pământ. Dar' zileri, servitori și alți de aceștia, ocupați la economia de câmp erau mult mai mult: 1,900.000*).

1,900.000 de oameni fără avere, în sine e un număr înspăimântător. Dar' la acesta e a se adauge numărul micilor moșieri îndatorați, despre cari am zis, că-a cei mai săraci între săraci.

Din alte pagine ale statisticii aflăm, că averea nemăicătoare a cetățenilor noștri este înscrisă cu o povară de datorie, de cam un miliard fl. În anul trecut datoria aceasta ni-a mai dat 15.000 de depozitați, pentru-că stătea avari s'au vândut, în acest timp, prin licitație**).

Este cu neputință a calcula câte zeci de mii de moși se ofer în fiecare an spre vînzare „din mână liberă“. Și când se vind, fostului proprietar de abia-i rămâne sapa și seceră. Proprietățile din Ungaria devin din

*) V. Közigazgatási és statisztikai évkönyv. Budapest. 1894 pag. 186.

**) V. „Das verpfändete Ungarn“, de Dr. G. Bernat. Berlin, Ernst Hoffmann et C. 1896.

ce în ce tot mai mobile. În fiecare an se fac 3—400.000 transcrieri de moși, între cari partea cea mai mică provine din relațiuni ereditare.

Se vede din toate acestea, că în Ungaria sînt sute de mii de proprietari îndatoriți, și sute de mii de mici moșieri, cari nu știu, mîne ori poimîne vor trebui să-și părăsească casa, curtea și moșia.

După toate cele premise se poate fixa numărul prolețarilor țărani din Ungaria cu 2.000.000 suflete.

Dacă vorbești cu acești sîrmani, ei îți știu spune ranele lor.

Ei zic că sînt prea mulți; li-se pare că s'au înmulțit pe 5 ori mai mult ca înainte.

Apoi mașinile! An de an vin nouă mașini agricole. Acestea au zdrobit pe bietul lucrător. Mai înainte brațul lui era cîntat; acum el 'și-l îmbie. Zilerul nu mai e decît să slujească acestor „oameni de fer”. Mașinile ară, seamănă, sapă, trîieră. Ele fac totul. Bietul lucrător de abia găsește pe an 80—100 zile de lucru. În acest timp el trebuie să câștige pentru un an întreg; norocul nu-mai că prețul lucrului s'a mai mărit. Dar cum s'au scumpit toate cele ale traiului! Lucru pe care bietul muncitor îl simte la fiecare bucată, la fiecare picătură cu mult mai mult decît cel cu stare.

În Ungaria statul recere 500 milioane pentru-ca să-și acopere spesele. Dintre acestea numai 1/3 parte, 100 milioane intră din dări directe. Restul să acopere din dările indirecte, cari apasă mai ales asupra acelor cari n'au nici moșie, nici casă. 70 milioane încasează statul din dările de consum și acestea revin mai ales asupra clasei sîrmane.

Dacă prolețarii acestia își cunosc ranele, ei n'au idee despre leacurile potrivite. Aci dominează o diferență de vederi și un chaos de concepte, care se întunecă și mai mult prin broșurile socialiste împărțite în popor și neînțelese, ori rău înțelese de el.

Mulți dintre ei visează despre o împărțire a moșilor. Pămîntul, zic ei, are să se iee din mâna celor, ce nu-l știu lucra, și să se împartă adevăraților muncitori de pămînt.

Asupra acestei teme eată cum să exprimăm un țărăn șvab, destul de bine situat:

— Ce 'mi-e bună mie o unealtă de faur, dacă nu știu umbla cu ea?

La ce-i bun Domnul și proprietar locul și moșia, dacă e „Măria Sa”, și nu știu tine coasa în mână? — Dacă vine odată împărțirea moșilor, și eu mai capăt măcar 6 jugere, atunci am 60 de toate.

— Dar' nu crezi, că atunci o să împartă și moșia d-tale?

— Nici decum! Numai moșile acelea vor fi împărțite, ale căror proprietari nu pricup nimic din lucrarea câmpului. Asta-i lucru hotărît...

Cea mai mare parte a prolețarilor țărani pretinde acum plată mai bună, timpul de lucru din răsăritul soarelui până la apus, și anume ca pauzele următoare: 1 cîas la prînz, 1 1/2 la amiază, 1 la oîină.

În timpul mai nou s'au ținut 2 congrese de muncitori, în Czegled și Budapesta. S'a cerut acolo: sufragiu universal, drept de intrare liberă, împărțirea mai justă a dărilor, reducerea timpului de lucru, plată mai mare etc. Accentuarea internaționalismului a fost unica notă socialistă a acestor congrese.

Într'un singur punct se unesc vederile confuze și încurcate a acestor oameni: greva generală de seceriș.

Ar fi ceva fără păreche. Se știe, că în Ungaria în restimp de puține săptămîni se adună de pe câmpii bucate în preț de 500 milioane florini. Printr'o grevă această comoră s'ar da perirei, în cea mai mare parte, și urmările ar fi grozave.

Uvertura acestei greve am văzut-o în vara trecută.

Lamentațiunile din partea proprietarilor încă sînt însemnate. Ei zic că au sărăcit și s'au îndatorit și când lucrătorii erau ieftini. Ce va fi când se vor scumpi și mai mult? Temerile nu sînt fără temei. Prețul produselor scade. Prețul lucrătorilor crește. Proprietarii mai buni se vor ruina și ei înmulțind numărul prolețarilor. Zileri vor fi tot mai mulți, dar' nimănui nu vor trebui.

Să nu ne amăgim. Încă în anul proximo se vor ivi urmările ridicărei prețurilor pentru lucrători. Scumpirea aceasta impune tot mai mult mașinile, ear' mașinile, înmulțesc, cu celeritate proprie lor, numărul prolețarilor.

Atunci contrastele existente se vor agrava și mai mult și lupta începută va deveni tot mai violentă.

Aceste sînt prospectele viitorului apropiat! (Broșura dlui Tomici a apărut în Decembrie a. trecut R. „Trib.”). (Va urma).

Cronică politică.

Italia și China.

La interpelația deputatului Santini, făcută în camera italiană și privitoare la poziția, ce are să o ia guvernul italian în fața evenimentelor din Orientul depărtat, a răspuns ministrul de marină, Brin, în ședința din 16 l. c. a camerei. Brin a declarat, că evenimentele ce s'au petrecut de cîteva luni în Asia-orientală și au preocupat opinia publică europeană, nu au avut în vedere cuceriri teritoriale, ci s'au mărginit a rămîne în cadrul concurenței comerciale. Această împrejurare este tot mai mult la iveală și astfel nu se vor isca facurcări internaționale.

Guvernul italian a trimis în apele chinene vaporul „Marco Polo”, ca să apere interesele supușilor italieni din China și să nîsuește a sprijini și desvolta și mai departe comerțul italian cu țările din Asia-orientală.

Anglia și revoluția din Indii.

În decursul desbaterei adresei de răspuns la mesajul de tron din parlamentul englez, Barcourt a susținut, că războiul dela granițele Indiei e păgubitor pentru poporul Indiei, căci îl subtrage dela munca productivă.

Lordul Balfour, a reflectat la aceasta, că politica opoziției ar pretinde, ca guvernul indic să nu controleze ținuta semințiilor dela granițele posesiunilor engleze. Aceasta însă e o politică greșită, de oare-ce semințiile mîrginașe, dacă vor fi necontrolate, în cazul unei invasiuni s'ar alătura la dușman.

În urmă parlamentul a respins propunerea lui Lawson-Walton, care cerea să se desaprăoie ocuparea constantă a stațiunii Cital și susținerea fortărețelor pe calea, ce trece prin teritoriul semințiilor independente.

Nou minister rusesc.

Din Petersburg se depeșează, că Țarul a ordonat înființarea grăbnică a ministerului igienei publice. Se afirmă, că de ministru la acest portofoliu va fi denumit Lihecev.

Procesul Zola.

Proiectat numai pe trei zile, procesul Zola dăinuiește deja a noua zi, și probabil va dăinuși până în săptămîna viitoare. Această trăgănare eșofantă își are deja urmările: toți cei-ce figurează în proces sînt obosiți, ear' mulțimea care zi de zi asediază palatul justiției încă a mai slăbit-o cu violența. Turburări ori alte incidente de stradă nu s'au mai întîmplat, ci totul decurge în liniște.

Ședința IX. e remarcabilă printr'un splendid discurs al generalului Pellieux, chemat de nou să fașioneze. Cu argumente convingătoare și cu demnitate captivantă generalul a dovedit spre desvîrșita complăcere a asistenților, că toată campania pentru Dreyfus e a atenției de rea credință la adresa armatei.

Tradarea n'a putut-o comite decît un membru al statului-major, ear' acesta s'a dovedit deplin, că nu-i altul decît — Dreyfus, a zis generalul.

Revenind la Zola, Pellieux a spus: „Zola poate scrie un nou *Debaule* (un roman al lui Zola. — R. „Trib.”), poate secera cu el nouă învingere și poate răspîndi pretutindeni limba franceză în acea Europă, din care se nîsuește a șterge țeara franceză!”

„Am fi fost fericiți — termină generalul — ca Dreyfus să fi fost achitat. Aceasta ar fi dovedit, că în armata franceză nu există trădător. Dar' s'a dovedit, că există și aceasta cu toții o deplângem”.

Vorbirea a produs o impresie profundă asupra publicului, care aclama cu frenesie pe general și 'i-a făcut ovații entusiaste.

Aderenții lui Zola au rămas zdrobiți sub argumentele covîrșitoare ale lui Pellieux.

Alte momente de notat n'a avut ședința.

Aforisme politice

— Una la mi. —

Nu numai din istorie învățăm a estima valoarea acelor bunuri, căror consvetudinea și posesiunea neconturbată le răpește grațitudinea noastră, bunuri prețioase și s'umpe de care e lipsit sângele celor mai buni și mai nobili ai noștri, care au trebuit să fie căștigate priu munca grea a atîtor generațiuni.

Schiller.

CRONICĂ

Sibiin, 18 Febr. n 1898

Diploma de doctor a Reginei
Carmen Sylva, diplomă ce 'i-a acordat-o savantei regine universitatea din Budapesta, s'a terminat zilele trecute și Sâmbătă se va trimite ministrului de externe al monarhiei, pentru-ca prin ambasada austro-ungară din București să se predea augustei Regine-poete. La albumul, în care e așezată diploma, consiliul universitar din Budapesta va alătura o scrisoare, compiată în: ungurește, latinește, franțuzește și românește.

Un preot român dus între gen-darmi — la temniță. La notița cu acest titlu din nr. 20 al „Tribunei” ni-se cere rectificarea, că nu preotul român din M. Sânt-Anna a fost exortat la temnița din M. Ojor-heiu, ci preotul român gr.-or. din Mureș-Sâng Georgiu. Preotul din M. Sânt-Anna e un bătrîn, aproape de 70 ani, care nu se ocupă cu politica.

Hymen. Dl Antoniu Minigan, învîț. rom. gr.-or. din Sîn-Miclăușul-mare și domnișoara Draga Popoviciu, își anunță cununia lor, care se va săvîrși luni, în 8/20 Febr. c., în biserica gr.-or. din Sîn-Miclăușul-mare (comit. Torontal).

O catastrofă grozavă s'a întem-plat lângă Havanna (America). Un vas de război al Statelor - Unite a fost aruncat în aer. După raportul căpitanului, care a reușit să scape, 236 de soldați și doi oficieri 'și-au pierdut viața. Autoritățile spaniole din portul, unde se afla vaporul, au dat tot ajutorul. Immediat un încruciașor spaniol s'a dus la fața primejdiei și a salvat pe cei încă necuprinși de moarte.

Demonstrații studențești la Roma. Violente demonstrații studențești s'au întem-plat alaltăieri la universitatea din Roma. Au demonstrat vre-o 500 de studenți liberali contra studenților clericali, cari în ziua de 13 Febr. n. luseră parte la un serviciu divin al Papei, pe care 'i-au aclamat ca pe — regele. După demonstrațiile dela universitate, studenții s'au retras pe piața Campo di Tiare, unde au pus cununii pe statua lui Giordano Bruno. S'au ținut și vorbiri, toate anticlericale.

Înbiuleul episcopului Strossmayer. Celebrul episcop croat Strossmayer, atît de iubit poporului seu, 'și-a sărbat alaltăieri aniversarea primei liturgii, la Zagreb. După Te-Deum-ul festiv, academia Slavilor de sud a ținut ședință festivă, unde Dr. Anton Bauer a preamșrit pe episcop ca pe binefăcătorul poporului. Seara s'a dat un mare banchet, unde vorbirea festivă a rostit-o deputatul Brestyensky. La înbiule a luat parte mulțime de lume din provincie. Cu prilejul Te-deum-ului ce a săvîrșit, episcopul a anticipat întemeierea unui seminar de copii. După Te-Deum episcopul a primit numeroasele deputațiuni.

Metropolitul sêrb Mihail de Belgrad zace de cîteva timp — greu bolnav. În zilele din urmă boala s'a agravat atît de mult, că bolnavul nici nu mai poate vorbi. Catastrofa se așteaptă în tot momentul, — vestește o telegramă din Belgrad.

De ale armatei. Ministerul comun de război a prezentat M. Sa Monarhului propunerea de a urca numărul oficerilor și al oficialilor la armata comună. M. Sa a aprobat propunerea. În înțelesul prea înaltei deciziuni, la trupele pedestre se va urca numărul oficerilor cu 15 căpitani de clasa întâi. Statul medicilor militari va fi sporit cu un medic-suprem veterinar de clasa primă și cu un medic.

Românii emigrează. Cetim în „Drapelul” din București: „Un număr de peste două sute de familii de țărani din Transilvania au făcut o petiție către M. S. Regele nostru, prin care cer să li-se dea pămînt în Dobrogea. M. S. a trimis petiția ministrului de domenii spre a face un referat în această privință”.

Un baron ungur — șarlatan. Poliția din Budapesta a arestat pe baronul Sz t a r a y Tibor, relators din America, unde se refugiasse după-ce comisese aici numeroase falsificări de cambii.

Expozițiile din 1898. În anul curent se vor aranja următoarele expoziții mai însemnate: Bergen (Norvegia): expoziție internațională de pescărit, din 16 Maiu până în 30 Sept. Briac: expoziție industrială și economică a Germanilor din Boemia de nord-vest și în legătură cu aceasta expoziție internațională de mașini industriale, din Iulie până în Sept. Dresda: expoziția reuniunii economice germane. Londra: expoziție internațională fotografică în Aprilie și Maiu. München: expoziție internațională de mașini, din 11 Iunie până în 10 Oct. Quaha: (Statele-Unite din America): expoziție internațională din Trans-Mississippi, din Iunie până în Nov. Filadelfia: expoziție națională comercială. Turin: expoziție italiană generală, din Aprilie până în Octomvrie. Viena: expoziția iubilă a societății industriale din Austria-inf., din Maiu până în Octomvrie.

Maghiarisare — în țeara lui Dragoș! Foilor lui Bărfy-Pașă li-se scrie din Făgăraș, că Ungurii de acolo, deși puțin la număr, fac „cuceriri” enorme printre Românii și Sași. În urma unei hotărîri a reprezentanților comunei, mai multor strade și locuri publice ale orașului, cari până acum purtau nume „străine”, li-s'au dat nume ungurești, ca „Apafly tér”, „Apafly-utca”, „Rákoczy-utca”, „Vár-tér”, „Székely-utca”, „Árpád tér” etc.

Nu știm întru-cît e adevărată știrea aceasta. Ar fi însă mare nemernicie, ca un asemenea pătăs act de maghiarisare să se întîmple chiar în centrul celui mai românesc comitat, care cu fală se zice și azi — țeara lui Dragoș!

Pázmándy — blamat. Atacul nerusinat, ce 'și-a permis aventurierul Pázmándy la adresa celebrei artiste italiene Tina di Lorenzo, a provocat viață indignare nu numai între Italianii din Budapesta, ci și între Unguri. Ca să deie o satisfacție artistei, pe care ofensa brutală a aruncat-o la pat, 100 dintre cei mai cunoscuți ziariști din Budapesta, între cari cîteva deputați, 'i-au adresat Italianei o scrisoare, prin care își exprimă indignarea pentru atacul lui Pázmándy și o asigură de stima lor deosebită. — Totodată se afirmă, că un magnat ungur, care se află în străinătate, ar fi cerut telegrafic mîna artistei, care e de o frumeeță rară. Pázmándy, ca să se spele, a provocat la duel pe unul dintre cei cinci Italiani, cari 'i-au declarat calumniator.

Foi socialiste — oprite. Din prilejul turburărilor socialiste, ministrul de interne a oprit pentru Ungaria foile socialiste „Arbeiter Zeitung” din Viena, organul partidului social-democrat din Austria, și „Nép-szava” din New-York.

Licențiat. Afăm cu plăcere, că dl Ioan Ursu, fiul învățătorului din Cața, absolvent al gimnasiului din Brașov, făcîndu-și studiile la București pe speșele statului român ca bursier al „școalei normale superioare”, 'și-a trecut cu succes, Marți, în 27 Ianuarie, examenul general de licență, susținîndu-și teza cu interesanta temă: „Relațiunile politice ale Moldovei cu Ungaria dela începutul secolului al XIII-lea până la suirea pe tron a lui Ștefan-cel-Mare”.

Universitate italiană la Triest. Dieta provincială din Triest a decis într'una din ședințele sale mai recente ridicarea unei universități italiene și a unui institut de profesori italieni la Triest. — Când vom ajunge și noi la atîta adevărată libertate în — Ungaria?!

Foamea! Precum se anunță, foamea a izbucnit și în comitatul Heves, ajutînd prin aceasta propaganda socialistă, care a prins rădăcini și acolo. Într'un raport oficios al protopretorului dela Tiszafüred, care a fost anume trimis să studieze starea comunelor bîntuite de foame, se spun lucruri foarte triste. Foamea bîntuie în partea sudică a comitatului Heves. În comuna Tisza-Nána nu mai puțin de 240 familii sînt pradă celei mai negre miserie. Fișpanul comitatului a luat măsuri pentru ajutorarea nefericirilor.

Cursuri de pomărit pentru învățători. Din partea ministrului ung. reg. de economie s'a ordonat cu ad Nr. 6.594. IV-4. 1898 ținerea de cursuri de pomărit în 3 locuri și anume:

În Budapesta (în institutul de grădinarit ung. reg. dela 21—30 Martie a. c.

În Keszthely (în institutul de economie ung. reg.) dela 24 Martie până la 2 Aprilie a. c., și

În Cluj-Mănăștur (Kolozmónostor) în institutul de economie ung. reg. dela 28 Martie până la 6 Aprilie a. c.

Scopul acestor cursuri de învățămînt este instruirea învățătorilor de a pute deveni conducători de grădini de pomi.

La fiecare din aceste 3 cursuri se vor primi pe cheltueile statului cîte 20 învățători, cari se vor împărții de câte 15 fl. bani de călătorie și cîte 1 fl. 50 cr. la zi diurne. Învățătorul, care a luat odată parte la un astfel de curs nu mai poate concura.

Învățătorii, manipulatorii ai grădinilor comunale d. pomi, cari doresc a lua parte la aceste cursuri, vor ave să-și trimită rugăriile provăzute cu timbru de 50 cr. până la 28 Februarie de-adreptul ministrului de agricultură. În rugări își vor arăta etatea, cunoștința de limbi și activitatea de până acum ca manipulatorii ai grădinilor de pomărit, — aceste împrejurări fiind a se adevări și prin autoritatea școlară nemijlocită, care în comune este comitetul școlar. Cererile întrate după 28 Februarie nu se vor lua în considerație.

S'a sinucis cu — dinamit. Un lucrător din minele de cărbuni dela Sajó-Szt. Péter s'a hotărît la un grozav mijloc de a scăpa de viață. Pe cînd se lăsa pe un scripet într'o adîncime de vre-o 250 m., deodată a luat în gură o bucată de dinamit și strigînd „Fueer!” — a aprins-o. O bu-buitură grozavă s'a auzit. Oamenii credeau, că s'a întemplat o explozie în mină. Nefericitul lucrător a fost sfîțat cu capul zdrobit în mii de bucăți.

Medicină contra tuberculozei. Se anunță din Berlin, că celebrul savant Leyden a făcut la clinica sa lungi experiențe cu un nou ser anti-tuberculin. Experiențele au dat — se susține — excelente rezultate, cari ar admite, că tuberculoza se poate vindeca desăvîrșit. Leyden citează 28 de casuri, dintre cari 27 s'au terminat cu succes de-

plin, ear' unul cu succes multumitor. Avantaj mare are serul cel nou în faptul, că e foarte ieftin.

Știri mîrunte. La Leoben (Austria) o ciocnire de trenuri s'a întemplat; un mort, mai mulți răniți.

— Episcopul rom.-cat. din V a t, Schuster, a dăruit orașului 40.000 fl.; 20.000 pentru un asil de orfani, ear' 20.000 fl. pentru un spital orăgenes.

— La Pilsen o dărmare de zidire nouă a omorît mai mulți lucrători.

— La Timișoara s'a sinucis un corporal, de teamă să nu fie pedepsit pentru un... furt de 30 cr.

— În apropiere de Klondike, cea mai novă țeară de aur a Americii, s'a cufundat un vapor, care ducea 50 de vînători de aur; toți, cu marinari cu tot, s'au înecat.

— Tabla reg. din Budapesta a osândit la moarte pe Jidovul Fuchs Mátyás, care cu un alt complice omorise pe un fiu de anar și osândit la 20 ani temniță a recurat; a recurat, și s'a gîtat — cu el!

VIEAȚA SOCIALĂ.

Petrecerea „României-June”.

Viena, 16 Februarie 1898.

Societatea academică „România-Jună” din Viena a hotărît în una din ultimele ei ședințe a aranja în decursul carnavalului o petrecere cu dans. — Președ. societății, dl Al. Crăciunescu însoțit de un alt membru al comitetului s'a prezentat la Excel. Sa dl Nicolae Dumba, consilier intim al M. Sale, rugându-l să primească protectoratul acestei petreceri.

D-sa cu mare bucurie a salutat întreprinderile proiectate, s'a interesat de viitorul alumnei și a promis excursul d-sale, primind protectoratul. Președinția de onoare a primit-o savantul profesor N. Teclu, ear' ca președinte al comitetului aranjator a fost ales dl Dr. V. Iliuți. Dintre gentilele domnișoare române ale coloniei din loc au binevoit a intra în comitetul aranjator 16, cari toate vor apăre la serată în costum național.

Pregătirile decurg în mod îmbucurător și promit o reușită splendidă a petrecerei Românilor vienezi. După informațiunile primite, invităriile se vor expeda în zilele proxime.

ECONOMIE.

Revistă economică.

V. — 13 Febr.

Situația economică. Sînt și acum o mulțime de oameni, cari în naivitatea lor și azi cred că viața economică a monarhiei noastre nu e sguđuită. În optimismul 'or și azi afirmă că producțiunea slabă a anului trecut și miseriile sociale n'au influențat aspra creditului — căci dările incurg și toate merg în obiciuila lor ogașe.

Aceste afirmații clasice sînt demantate acum din partea direcțiunei băneii austro-ungare, care în raportul seu prezentat adunării generale, ținută de curînd, a scos în relief cauzele, cari au influențat atît de nefavorabil asupra vieții economice. Și de oare-ce banca austro-ungară la tot casul e o bună busolă a vieții economice din monarhie, raportul direcțiunei aceleia merită toată atențiunea noastră.

În primul rînd amintește raportul slaba recoltă a anului trecut, pentru care prețurile urcate ale bucatelor numai în parte au dat desăgubire.

Spiritul de întreprindere stăgaseză, capabilitatea de consumație e în decreștere, ceea-ce e dovedit cu micșorarea circulației în toate ramurile ei. Recolta slabă n'au influențat păgubitor numai asupra clasei agricultorilor, ci ea o adănc simțită cu deosebire de clasa industrișilor, care chemați sînt să satisfacă cu produsele lor trebuințele agricultorilor. Și dacă acestora le merge rău, starea păgubitoare se lățește tot mai mult, de oare-ce ramurile de căștig stau în o strînsă legătură, după-cum a arătat aceasta nu de mult celebrul filosof și bancher Walter Bag-hot în opul seu despre piețele de bani din Anglia.

Dacă pe lângă toate aceste sguđuitura pricinuită de anul trecut relativ încă abia se observă, cauza este, că azi pe lângă vechile isvoare de căștig este unul nou, a cărui rol e înspăimîntător de mare. Țeara și poporul trădește din credit.

Funcționarii publici și privați își primesc salariile tot atît de regulat ca și mai înainte. Comercianții, industrișii și agricultorii nu sînt în nesuferită lipsă, căci se ajută comod cu împrumuturile. Și de aici se explică curiosul fapt, că băncile cu deosebire își trăesc epoca de aur, realizînd profituri enorme.

Concurs.

La banca generală de asigurare mutuală „Transilvania” în Sibiu este a se întregi postul de **director executiv** devenit vacant. Concurenții la acest post au a-și înainta cererile instruite cu documente despre calificarea lor până în 14 Martie n. a. c., la presidentul băncii Dr. W. Bruckner.

Emolumentele și datorițele împreunate cu funcțiunea de director se vor stabili prin un contract de serviciu, care se va încheia între ambele părți. Sibiu, în 16 Febr. n. 1898.

Consiliul de direcțiune al băncii generale de asigurare mutuală „Transilvania”.

Pentru

Domni:Cămeși de bal
Cravate de bal
Mănuși de bal;**Dame:**Stofe de bal
Evantaiuri de bal
Mănuși de bal
Antreuri de bal;**Mirese:**Trusouri,
Albituri de purtat,
de pat și de masă
solid lucrate

[318] 6—6

JULIUS WERMESCHER,
Sibiu,
Piața-mare — Str. Cisnădiei.**Candidat de avocat**

care știe limba română, germană și maghiară, găsește aplicare începând din **1 Martie 1898**, în cancelaria avocatului

[583] 1—3

Vladimir Spataru în Vârșet.

„Tipografia”, societate pe acț. în Sibiu.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași,

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24×32 cm. se trimite francat pentru 25 cr.

Librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei”de **George Barițiu.**

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă”, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Studii Literare

de

Teodor Raica,

profesor de liceu.

Cuprinzând:

O gramatică-parodie.**Veacul al XVI-lea.****Codrul frate cu Românul.****Monografia prepoziției „de”**

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascăli și cărturarii români.

Prețul numai 75 cr.

Se poate procura dela

Librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Convocare.

Membrii asociațiunei de anticipațiune și credit „Hațegana”, sînt invitați a se înfățișa la

[580] 1—1

a X-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 22 Martie st. n. 1898, la 10 ore înainte de amiază, în localitatea institutului în Hațeg.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte.
2. Alegerea unui secretar ad-hoc și doi scrutinători.
3. Raportul direcțiunei și al comisiunei de supraveghere pe anul de gestiune 1897, precum și propunerile acestora și decidera asupra lor.
4. Alegerea membrilor comisiunei de supraveghere pe un period de 3 ani, până la adunarea generală ordinară din 1901.
5. Desemnarea foilor pentru publicarea afacerilor asociațiunei.
6. Eventuale propuneri (§. 72 din statute).
7. Dispozițiuni pentru verificarea protocolului.

Dacă la adunare n'ar participa membri în număr recerut de statute, se va ține altă adunare la 31 Martie st. n. 1898, la 10 ore a. m., în localitatea institutului, când fără privire la numărul membrilor prezenți se vor lua concluse.

Din ședința consiliului administrativ al asociațiunei de anticipațiune și credit „Hațegana”, ținută în 17 Februarie st. n. 1898.

Bontescu Mihály m. p.,
director.

Iulius Popovits m. p.,
membruul consiliului administrativ.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea reg cu deosebire on. public, care caută casse, se binevoească a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri. Pentru biserici și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

[480] 3—

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Dela Tipografia „Aurora”, A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár se pot procura:

<i>Predici pentru Dumineci</i> tom. I. de Iustin Popfiu	2.20
<i>Predici pentru Dumineci de peste an</i> compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Criste. Tom. I. dela Dumineca Vameșului și Fariseului până la Dumineca X. după Rosale	—80
<i>Tomul II. dela Dumineca XI. după Rosale până la Dumineca Vameșului</i>	—80
<i>Predici pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an</i> de Dr. Em. Elefterescu	1.50
<i>Cuvântări funebrele și iertăciuni.</i> Din auctori renumiți, prelucrate de Tit Bud, vicar	1.—
<i>Tipicul preotesc</i> din cărțile rituale prelucrat de Tit Bud, vicar	50.—
<i>Cuvântări bisericești</i> la toate sărbătorile de peste an de I. Papiu. Un volum peste 54 coale	1.50
<i>Cuvântări funebrele și iertăciuni</i> pentru diferite cazuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. Un volum de peste 24 coale	1.50
<i>Catechese</i> pentru pruncii școlari de Tit Bud, vicar. Prețul redus dela 60 cr. la	—40
<i>Doftorul fără arginți</i> sau cartea sănătății de Aron Boca Velcherianul	—10
<i>Dumnezeiască liturgie</i> a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Boroș	—25
<i>Manual catehetic</i> pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu. Prețul redus dela 60 cr. la	—40
<i>Rugăciunea dlui Tatăl nostru</i> explicată pe scurt de I. Boroș	—10
<i>Albina și leșagul</i> de Aron Boca Velcherianul	—10
<i>Bocete</i> adevărate cântări la morți, adunate de Ioan Pop Reteganul	—40
<i>Buchetul.</i> Culegere de cântece culese de Ioan Pop Reteganul, broș.	—25
<i>Buchetul.</i> Legat și aurit	—38
<i>Barb cobșarul.</i> Novă orig. de Emilia Lung	—10
<i>Bunica și nepotul.</i> Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	—06
<i>Cântul în școala populară.</i> De Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Praxă. Teoria. Cânturi	—30
<i>Cartea ilustrată</i> pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Această broșură conține istorioare și poezii morale spre excitaarea gustului de cetit la copii. — E acomodată aceasta carte și ca premii pentru școlari	—25
<i>Cântăreața.</i> Novă de Dem. Dan	—15
<i>Chiușturi de cari strigă feciorii în joc</i> de Ioan Pop Reteganul	—40
<i>125 Chiușturi de cari strigă feciorii în joc</i> de Ioan Pop Reteganul	—12
<i>Codrean Craiul</i> codrului de G. Simu	—06

<i>Cu virful penei.</i> Scrieri satirico-humoristice de Antoniu Popp. I. Monoloage. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare	—40
<i>Dialogul Țiganului</i> cu S. Petru în poarta raiului Aron Boca Velcherianul	—25
<i>De când se numește femeia porumbiță?</i> Poveste de Laurențiu Ciorbea	—10
<i>Două turturele de aur.</i> Poveste de Laur. Ciorbea	—10
<i>Din trecutul Silvaniei.</i> Legendă de Victor Rusu. Prețul redus dela 60 cr. la	—30
<i>Zile negre.</i> Versuri de Petrea dela Cluj — cu o prefață de G. Simu. Prețul redus dela 55 cr. la	—15
<i>El trebuie să se însoare.</i> Novă de Maria Schwarz tradusă de N. F. Negruțiu	—15
<i>Economia</i> pentru școalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul redus dela 30 cr. la	—10
<i>Felicitări</i> în poezii și prosă la Anul-Nou, ziua nașterii și ziua numelui către tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocațiuni școlare de George Simu	—20
<i>Gruia lui Novac</i>	—10
<i>Horia lui Pintea viteazul</i>	—06
<i>Ifigenia în Tauria.</i> Tragedie în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf	—30
<i>Idealul pierdut.</i> Novă orig. de Paulina C. Z. Rovinar	—10
<i>Influința mândriei.</i> Novă de P. C. Z. Rovinar	—15
<i>Leonat cel tinăr.</i> Istorie în versuri de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut foarte glumeț. Ca în toate scrierile dlui Ioan Pop Reteganul așa și în aceasta observă omul o adâncă pătrundere în moravurile, obiceiurile și simțimintele țeranului român	—10
<i>Lira Bihorului.</i> Balade populare de Antoniu Popp	—20
<i>Lira Sionului</i> sau cântarea sărbătorilor. — Poezii religioase-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu	—25
<i>Monoloage</i> de Antoniu Popp:	
Nr. 1. Pe neașteptate	—04
Nr. 2. Pentru-ce am rămas flăcău bătrân	—08
Nr. 3. La Anul-Nou	—04
Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—04
Nr. 5. O pățanie	—03
<i>Merinde dela școală</i> sau învățători pentru popor, culese din ziarul unui școlar de Dr. G. Popa	—60
<i>Miseriile sociale.</i> Novă de P. C. Z. Rovinar	—15
<i>Musa Șomeșană.</i> Poezii populare române din jurul Năsăudului adunate și aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade	—25
<i>Nr. 76 și 77.</i> Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco	—20

<i>Nopti de iarnă.</i> Novele pentru popor de G. Simu. Prețul redus dela 1 fl. la	—60
<i>Nu mă uita.</i> Colecțiune de versuri funebrele, urmate de iertăciuni, epitafe și a.	—25
<i>Opera unui om de bine.</i> Novă orig. — continuarea novejlei „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar	—10
<i>Opăguri.</i> Cât cioplite cât pilite și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul	—40
<i>Poesii</i> de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și aranjate. Preț. red. (dela 1.20) la	—50
<i>Povestea Pașcului</i> sau credința deșartă populară. De Ar. Boca Vel.	—08
<i>Părintele Nicolae.</i> Schițe din viața preoților de G. Simu	—30
<i>Pietatea poporului român</i> sau cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sfinte și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mureșeni din diec. g. c. a Oradiei-mare	—10
<i>Prietelul săteanului român.</i> Sfătuiri în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de Ioan Pop Reteganul	—30
<i>Proba de foc.</i> Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan	—15
<i>Prin moarte la victorie.</i> Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea Bogdan	—10
<i>Probitatea în copilărie.</i> Schițe din sfera educ. după Ernest Legouvé	—06
<i>Poveștile Bănatului.</i> De George Cătană învățător. Tom. I. 25 cr. Tom. II. 25 cr. Tom. III. 25 cr. — Toate 3 laolaltă	—65
<i>Reguli și sfaturi bune</i> pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcher	—10
<i>Renașterea limbei române</i> în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași II, III. Prețul fie-căreia fasc. 40 cr. Ambele	—70
<i>Sfaturi de aur</i> sau calea către fericire de Aron Boca Velcherianul	—25
<i>Starostele,</i> adevărate Datini dela nunțile Românilor Ardeleni. Adunate de Ioan Pop Reteganul	—15
<i>Spicuiri din istoria pedagogiei la noi — la Români</i> De V. Gr. Borgovan	—10
<i>Să ausim!</i> Toaste pentru tot felul de pers. și ocaș. de Tit V. Gheaja	—20
<i>Țiganul la mândărire.</i> Poveste în versuri de Ar. Boca Velcher	—08
<i>Țiganul în raiu.</i> Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul	—08
<i>Trandafiri și violele.</i> Poezii populare de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată	—60

<i>Țiganul și Magnatul</i> sau vraja și farmecele populare de A. B. V.	—10
<i>Ultimul sicahstru.</i> Tradițiune de G. Simu	—06
<i>Un cuvânt către frații români</i> despre filoxera omenimii sau vinarsul de Aron Boca Velcherianul	—10
<i>Versuri de dor</i> adunate din poezii române de A.	—25
<i>Păcală și Tândală.</i> Poveste de G. Cătană	—10
<i>Părintele Nicolae.</i> Schițe din viața preoților de George Simu	—30
<i>Toma a Kempis</i> despre imit. lui Christos, tradus de pe orig. latin de Gav. Pop, canonic	1.15
<i>Ortografia română</i> în actuala sa stare de dezvoltare de V. Dumbrava, prof. gimn.	—40
<i>Stăna de Vale</i> cu o privire scurtă la regiunea munților bihoreni de Ioan Buteanu	—25
<i>Gramatica limbei române.</i> Lucrată pe base sintactice de Ioan Butianu	1.25
<i>Instrucțiune</i> pentru a învăța fără instructor desemnul de croit vestiminte femeiești, de Rosalia N. Pop, prof. diplom. în lucrul de mână	—80
<i>Povești alese</i> de Petra-Petrescu	—80
<i>Orar general</i> pentru școală română cu 6 clase și cu un singur învățător, de G. Magar, învățător	—40

Cărți de rugăciuni.

<i>Icoana sufletului.</i> Carte de rugăciuni și cântări bisericești, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea mărului ordinariat diecesan gr.-cat. de Gherla prin Vasiliu Pățașiu, preot gr.-cat. în Hotoan. Ediț. V. coreasă și amplific. Preț. un. ex. legată	—50
<i>Mărgăritarul sufletului.</i> Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, frumos ilustrată. Edițiunea IV. Prețul unui exemplar legat	—50
<i>Micul Mărgăritar sufletesc.</i> Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, foarte frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui exemplar legat frumos	—22
<i>Cărțile de rugăciuni și cântări</i> pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Un exemplar broș. e	—08
Legat	—10
<i>Visul Prea Sântei Vergure Maria,</i> urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Prețul unui exemplar legat	—10
<i>Epistolia dlui nostru Isus Christos.</i> Prețul unui exemplar legat	—10

Căldindarul Aurorei pe anul 1898. Un exemplar spedat cu posta-franco

[201] 10—10

Tot de aici se pot procura și tot soiul de cărți și recușite de școală, precum și alte cărți apărute ori-și-unde.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressanand.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.